

ساختار فضایی شهر و احساس امنیت در بین زنان (مطالعه موردی: ورودی مترو تجریش و پایانه جنوب تهران)

لیلا فلاحتی*

عضو هیات علمی گروه مطالعات زنان، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و فناوری

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۵/۳۰

تاریخ دریافت: ۹۴/۰۲/۲۰

چکیده

امنیت یکی از مهمترین مؤلفه‌های شهر اسلامی و تضمین‌کننده انسجام و یکپارچگی شهر است. در دو دهه اخیر گفتمان قدرت‌مندی در زمینه فضای عمومی شهری و نقش امنیت شهری به‌ویژه برای گروه‌های آسیب‌پذیر هم‌چون زنان و کودکان گسترش یافته و مناسب‌سازی فضاهای شهری برای زنان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محورهای مدیریت شهری مورد توجه قرار گرفته است. در این پژوهش میزان احساس امنیت زنان از تردد در فضای خارجی و داخلی ایستگاه‌های مترو تجریش و پایانه جنوب مورد بررسی قرار گرفته است. جمعیت نمونه این مطالعه ۳۷۵ نفر است. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه جمع‌آوری و با استفاده از مدل معادلات ساختاری تحلیل شده است. نتایج حاصل از مطالعه نشان می‌دهد مشکلات کالبدی و وجود آسیب‌های اجتماعی در محدوده خارج از ایستگاه بر میزان احساس امنیت اثر کاهنده داشته و امکانات امنیتی داخل ایستگاه موجب تقویت احساس امنیت می‌شود. ولی خدمات ایستگاه تأثیر معناداری بر احساس امنیت مسافران ندارد و بنابراین در توسعه فضاهای شهری توجه به زیرساخت‌های بنیادین هم‌چون تأمین امنیت نقش مهمی دارد. توجه به ارتقای کیفیت فضای کالبدی خارج از ایستگاه‌ها و توسعه فضاهای مناسب‌تر برای حضور خانواده‌ها و ایجاد فضاهای قابل دفاع شهری از مهم‌ترین راهکارهای افزایش سطح امنیت مورد بحث است.

واژگان کلیدی: زنان، شهر، احساس امنیت، ساختار فضایی شهر، شهر اسلامی.